

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 328/04-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Františka Ekeho, bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. L. A., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie základných práv zaručených čl. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 a porušenie čl. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a vládou Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Františka Ekeho o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2004 doručená sťažnosť Františka Ekeho, bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. A., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie základných práv zaručených čl. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 a porušenie čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy Ministerstvom

spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) a vládou Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).

Sťažovateľ uviedol, že v konaní pred Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 30 Cb 4/02 vzniesol námietku zaujatosti sudcov Slovenskej republiky. Táto námietka bola založená na skutočnosti, že podľa jeho tvrdenia nemecký veľvyslanec mal žiadať zabezpečenie právnej istoty pre svojho investora priebežným postupom trestných konaní proti osobám uplatňujúcim si v civilných sporoch svoje nároky proti Slovenským telekomunikáciám, a. s. (ďalej len „telekomunikácie“).

Táto žiadosť mala byť odstúpená na ďalšie konanie ministerstvu spravodlivosti. Telekomunikácie mali vypracovať spolu s Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií“) tajný materiál pre vládu sp. zn. 1412/M-2001. Tento materiál obsahoval požiadavku telekomunikácií v súvislosti so súdnymi spormi. Sťažovateľ sa domnieva, že obsahom krokov štátnych orgánov bolo ovplyvniť konanie v prospech telekomunikácií. Citované dokumenty boli zaistené v spise krajského súdu sp. zn. 5 K 179/99, ktorý sa týkal návrhu na konkurz telekomunikácií, čím považuje za preukázané, že minimálne sudcovia krajského súdu boli nelegálnym spôsobom ovplyvňovaní.

Telekomunikácie sa mali listom z 5. júna 2001 obrátiť na ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií za účelom konečného riešenia ohrozujúcich súdnych konaní.

Sťažovateľ uplatnil námietku zaujatosti, ktorú riešil najvyšší súd pod sp. zn. 1 Ndob 32/04.

Sťažovateľ sa domnieva, že ústavný súd môže samostatne rozhodnúť o absolútnom vylúčení JUDr. F. a jej senátu z rozhodovania v napadnutej veci.

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ podaním doručeným 30. septembra 2004 sťažnosť doplnil, pričom uviedol, že v jeho veci sa vedie spor na krajskom súde medzi ním a spoločnosťou Slovak Telecom, a. s., pod sp. zn. 30 Cb 4/02. V tomto spore namietal aj zaujatosť sudcov krajského súdu, ale v konaní vedenom pod sp. zn. Ndob 481/2003 bola 21. októbra 2003 jeho sťažnosť zamietnutá.

Sťažovateľ uvádza, že namieta konkrétne jedno uznesenie týkajúce sa zaujatosti, a nie súdne konanie ako také, a to z dôvodu, že ho vydal senát, ktorého úkony v jeho veci

boli ústavným súdom označené v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 11/96 ako rozporné s ústavou, resp. boli nimi porušené ústavné práva účastníkov konania.

Namieta nelegálne úkony predsedu vlády a ministerstva spravodlivosti, čo vyplýva zo spisu ministerstva spravodlivosti sp. zn. 7373/01, ktorý obsahuje požiadavku veľvyslanca Spolkovej republiky Nemecko a nadväznú požiadavku poradcu predsedu vlády na návrh riešenia. Uvádza, že na základe tohto materiálu mala riaditeľka odboru ministerstva spravodlivosti vykonať kroky, ktoré sú mu neznáme.

Sťažovateľ tvrdí, že neznámy okruh sudcov Slovenskej republiky bol a je ovplyvnený požiadavkami formulovanými vo sfalšovanom uznesení vlády a nadväznými požiadavkami formulovanými vedením ministerstva spravodlivosti, resp. predsedu vlády.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal nález, že:

Najvyšší súd porušil čl. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ministerstvo spravodlivosti a vláda porušili čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 sa zrušuje.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Skúmal pritom, či spĺňa všeobecné a osobitné zákonné náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania na ústavnom súde je tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd nevyklúčením všetkých sudcov v Slovenskej republike na základe námietky zaujatosti rozhodnutím sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 porušil jeho základné práva zaručené čl. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a ministerstvo spravodlivosti spolu s vládou bližšie nedefinovaným konaním porušili čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 zastavil konanie „o určenie, že žalovaný (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ) je zmenečne zaviazanou osobou, o návrhu žalovaného na vylúčenie sudcov“. Najvyšší súd v rozhodnutí konštatuje, že sťažovateľ námietku už vzniesol a o tejto najvyšší súd už rozhodol v konaní uznesením sp. zn. Ndob 481/2003 z 21. marca 2003 tak, že napadnutých sudcov nevyklúčil.

Podľa § 15a ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliadne, ak už o nich rozhodol.

Keďže sudcovia tohto súdu nie sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania v predmetnej veci, najvyšší súd konanie o vznesenej námietke zaujatosti zastavil.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane vyslovil právny názor, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či konaním pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 139/02, I. ÚS 115/02).

Sťažovateľ sa dožaduje, aby ústavný súd podrobil kritike uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004, ktorému prisudzuje porušenie svojich základných práv a slobôd. Toto rozhodnutie však je len procesným rozhodnutím, ktorému § 15a ods. 4

Občianskeho súdneho poriadku bráni rozvinúť právne úvahy, či zo strany sudcov je dôvod na ich vylúčenie.

Podľa ustanovenia § 15a ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliadne, ak už o nich rozhodol.

Toto ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku bránilo preskúmvaniu tvrdenia sťažovateľa o tom, či sudcovia ním označení sú zaujatí. Je nepredstaviteľné žiadať vylúčenie všetkých sudcov v Slovenskej republike bez bližšieho zdôvodnenia, čo by znamenalo zmarenie rozhodnutia vo veci predpokladaného čl. 142 ústavy.

Sťažovateľ neuviedol ani príčinnú súvislosť medzi predmetným rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 a ním namietanými a bližšie nešpecifikovanými postupmi ministerstva spravodlivosti a vlády.

Pri skúmaní, či je sťažnosť sťažovateľa opodstatnená, ústavný súd bral do úvahy svoju judikatúru, ktorá vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Vylúčenie všetkých sudcov v Slovenskej republike by znamenalo popretie tohto práva a nevyhnutne by viedlo k odmietnutiu spravodlivosti.

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004 zastavilo konanie o námietke zaujatosti, a to z dôvodu, že už bolo rozhodnuté o námietke zaujatosti voči sudcom krajského súdu rozhodnutím z 21. marca 2003 sp. zn. Ndob 481/2003. Námietku vznesenú sťažovateľom 20. februára 2004 považoval najvyšší súd ako opakovanú námietku. Podľa citovaného ustanovenia § 15a ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku sa na takúto námietku neprihliadne.

Pretože ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základných práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ndob 32/04 z 27. apríla 2004, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2004